

POSTANOWIENIE

Dnia 24 stycznia 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Monika Koba

w sprawie z wniosku O. S.
przy uczestnictwie Miasta Z., [...] Spółdzielni [...] "S." w Z. i E. P. o zasiedzenie,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 24 stycznia 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
od postanowienia Sądu Okręgowego w S.
z dnia 9 marca 2016 r., sygn. akt I Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Sąd Najwyższy w ramach przedsądu bada tylko wskazane w skardze kasacyjnej okoliczności uzasadniające jej przyjęcie do rozpoznania, a nie podstawy kasacyjne i ich uzasadnienie. Cel wymagania określonego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłance uregulowanej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

Oparcie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłance wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga wykazania niewątpliwej, widocznej *prima facie*, bez konieczności głębszej analizy, sprzeczności orzeczenia z zasadniczymi i nie podlegającymi różnej wykładni przepisami albo jego wydania w wyniku oczywiście błędnej, widocznej bez głębszej analizy prawniczej wykładni lub niewłaściwego zastosowania prawa. Natomiast skarżący przedstawiając, jako okoliczność uzasadniającą rozpoznanie skargi kasacyjnej „oczywiste naruszenie prawa” powinien wykazać kwalifikowany charakter tego naruszenia (por. m. in.: postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100, z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 8 marca 2002 r., I PKN 341/01, OSNP 2004, nr 6, poz. 100; z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49).

Oczywistą zasadność skargi skarżąca motywowała występującym w sprawie oczywistym naruszeniem prawa, wskazując, iż samo wydanie nieruchomości jest wystarczające do przeniesienia posiadania, co wynika z art. 348 k.c. Podkreślała również swoją trudną sytuację życiową, którą komplikuje brak tytułu prawnego do nieruchomości objętej wnioskiem o stwierdzenie zasiedzenia.

Skonfrontowanie rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji z uzasadnieniem wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania nie pozwala na stwierdzenie, by skarga kasacyjna była oczywiście uzasadniona we wskazanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego rozumieniu tego pojęcia. Natomiast zapoznanie się z lakonicznym uzasadnieniem wniosku nie pozwala na stwierdzenie, by doszło do widocznego od razu, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez głębszych analiz, kwalifikowanego naruszenia prawa, w wyniku, którego, zapadło orzeczenie oczywiście wadliwe.

Ponadto w orzecznictwie nie budzi wątpliwości pogląd, iż do okresu posiadania samoistnego prowadzącego do nabycia własności nieruchomości w drodze zasiedzenia nie dolicza się okresu posiadania rzeczy jak użytkownik wieczysty. Natomiast pojęcie przeniesienia posiadania, - przy którym możliwe jest

doliczenie posiadania poprzednika - ma ściśle określoną treść i oznacza przejście posiadania na inną osobę w sposób unormowany w art. 348-351 k.c. Oznacza to, iż art. 176 § 1 k.c. nie znajdzie zastosowania między innymi w przypadku istnienia posiadania zależnego lub dzierżawienia (por. m.in. uchwały Sądu Najwyższego: z dnia 28 marca 2014 r., III CZP 8/14, Prokuratura i Prawo - wkładka 2015, nr 7-8, s. 38 i z dnia 23 lipca 2008 r., III CZP 68/08, OSNC 2009, nr 7-8, poz. 109; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 1987 r., III CRN 96/87, OSNC 1988, nr 11, poz. 157). Nie ulega, bowiem wątpliwości, że przesłanką konieczną do nabycia własności nieruchomości przez zasiedzenie jest, aby zarówno obecny posiadacz, jak i jego poprzednicy - w przypadku doliczenia okresu ich posiadania - byli posiadaczami samoistnymi, a nie zależnymi.

Natomiast istota posiadania samoistnego i posiadania zależnego oraz jego związek z okolicznościami faktycznymi konkretnej sprawy, była już wielokrotnie wyjaśniana w orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. m.in. uchwała pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2007 r., III CZP 30/07, OSNC 2008, nr 5, poz. 43; uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28 marca 2014 r., III CZP 8/14, OSNC 2015, nr 1, poz. 6; uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 1991 r., III CZP 108/91, OSNC 1992, nr 4, poz. 48, postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 14 kwietnia 1961 r., CR 961/60, NP. 1962, nr 12, s. 1688, z dnia 7 maja 1986 r., III CRN 60/86, OSNC 1987, nr 9, poz. 138, z dnia 4 października 1979 r., III CRN 163/79, OSNC 1980, nr 5, poz. 95, z dnia 9 października 1996 r., III CKU 8/96, OSNC 1997, nr 4, poz. 38, z dnia 16 stycznia 2001 r., II CKN 901/00, niepubl., z dnia 1 kwietnia 2011 r., III CSK 184/10, OSNC-ZD 2012, nr B, poz. 24, z dnia 11 marca 2009 r., I CSK 360/08, niepubl.; z dnia 17 czerwca 2015 r., I CSK 309/14, niepubl.; z dnia 19 lutego 2015 r., III CSK 188/14, niepubl.; z dnia 3 października 2014 r., V CSK 579/13, niepubl.; z dnia 7 kwietnia 2011 r., IV CSK 425/10, OSNC-ZD nr B/2012, poz. 27, z dnia 9 grudnia 2014 r., III CSK 336/13, OSNC-ZD 2016, nr 1, poz. 16, z dnia 12 grudnia 2014 r., IV CSK 271/13, niepubl., z dnia 20 marca 2014 r., II CSK 279/13, OSNC 2015, nr 3, poz. 35). Podkreślenia wymaga, iż w tego rodzaju sprawach istotne znaczenie dla kwalifikacji posiadania, jako samoistnego lub zależnego i dokonania subsumpcji pod określoną normę prawną, ma dokonanie uprzedniej oceny zgromadzonych w

sprawie dowodów, będących podstawą ustaleń faktycznych, a więc kwestie usuwające się spod kontroli sądu kasacyjnego (art. 398³ § 3 i art. 393¹³ § 2 k.p.c.). Skarżąca nie bierze tego pod uwagę, skoro argumentacja przytoczona w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania stanowi próbę przedstawienia własnej wersji ustaleń faktycznych w sprawie, odmiennej od przyjętych przez Sąd drugiej instancji, a dotyczących przyjęcia, że wszyscy poprzednicy prawni wnioskodawczyni byli posiadaczami samoistnymi, podczas gdy ustalenia faktyczne w tym zakresie poczynione przez sądy są odmienne. Wadliwość ta jest powielona w uzasadnieniu podstaw skargi, w których skarżąca domaga się nawet przeprowadzenia dodatkowych dowodów, nie uwzględniając specyfiki postępowania kasacyjnego. Natomiast trudna życiowo sytuacja skarżącej, która oczekiwałaby uzyskania tytułu prawnego do nieruchomości objętej sporem w drodze zasiedzenia, ani nie jest przesłanką materialnoprawną stwierdzenia zasiedzenia ani nie pozostaje w związku z przesłanką oczywistej zasadności skargi.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, nie znajdując też okoliczności, które w ramach przedsądu jest obowiązany brać pod uwagę z urzędu.